21/02/2023

De ce locul facultăților de Teologie este în universitate

Universitatea s-a născut în tinda Bisericii și a școlii de Teologie și nu invers, amintesc un universitar ieșean și un intelectual bucureștean. Aceștia se pronunță în urma apariției în spațiul public a opiniei de a scoate Facultățile de Teologie de sub tutela universităților, la fel cum au fost cândva scoase de comuniști.

„Să nu uităm ca teologia a fost o facultate fondatoare la universitățile moderne românești (la Iași, București, Cernăuți). Și că, în Occident, în jurul acestora și cu patronajul Bisericii, s-au înființat marile universități care și astăzi includ aceste facultăți de profil în conformitate cu tradiții sau specificități academice”, scrie prof. univ. dr. Constantin Cucoș pe blogul personal.

Profesorul, membru al Consiliului Facultății de Psihologie și Științe ale Educației a Universității „Al.I. Cuza” din Iași, amintește astfel că universitățile s-au născut în medii teologice. De exemplu, Universitatea din București are ca precursor Academia Domnească de la „Sf. Sava”, școală de studii superioare născută pe lângă o mănăstire.

Profesorul mai amintește că excluderea Teologiei din mediul academic a fost un accident provocat de imixtiunea ideologiei comuniste atee.

„Universitatea este un spațiu al întâlnirilor și confluențelor, al generării și adâncirii cunoașterii, al căutărilor și exprimării libere a științei sau culturii umane. Credeam că au apus vremurile unor ghetoizări, excluziuni sau periferizări din rațiuni ideologice, partinice sau voluntariste. Din păcate, mai sunt voci care tânjesc după separări artificiale, nejustificate, păguboase”, scrie prof. univ. dr. Constantin Cucoș.

„După 1990, s-a făcut un act recuperator, de reparație morală, grație unor ierarhi și decidenți luminați, când facultățile cu profil teologic au revenit în matca firească, a normalității, de acolo unde temporar acestea au fost excluse.”

Libertatea constituțională de a dezvolta valorile spirituale
Facultatea de Teologie Ortodoxă „Justinian Patriarhul” a Universității din București (FTOUB) a făcut săptămâna trecută câteva precizări referitoare la opinia apărută în

spațiul public ca facultățile de teologie să nu mai funcționeze în cadrul universităților.

„În Universitățile publice din România, Facultățile de Teologie au existat încă de la înființarea acestora (fiind cofondatoare ale primelor Universități din România: Iași și București), iar în prezent Legea 1/2011 a Educației Naționale stabilește prezența legală a acestora în Universitățile de stat ca «facultăți cu dublă subordonare» (art. 15, alin. 1), «destinate pregătirii personalului de cult și activității social-misionare» (art. 15, alin. 1)”, se precizează în comunicat.

În ceea ce privește dubla subordonare a acestor facultăți (adică nu numai față de universitate, ci și față de cultul religios pe care îl deservesc), instituția amintește:

„Constituția României garantează «libertatea persoanei de a dezvolta spiritualitatea și de a accede la valorile culturii naționale și universale, care nu pot fi îngrădite» (art. 33, alin. 2)”.

Universitatea are la bază spiritul european creștin
Vasile Bănescu a scris pe contul personal de Facebook același lucru: „Locul facultății de Teologie este în Universitate. Pentru că este o facultate. Acest loc i-a aparținut dintotdeauna. El se păstrează în mod ideal și onorabil prin prestigiu (re)cucerit permanent pe un traseu ascendent, adecvat înțelept la relieful cultural al epocii, nu prin inerție și autarhie”.

„Sfera Universității ar fi una ciobită în absența Teologiei, ca și în cazul absenței absurde a oricăreia dintre facultățile consacrate prin specializări necesare în societate și cuplate la realitate.”

Vasile Bănescu face trimitere în continuare la volumul profesorului Nuccio Ordine de la Universitatea din Calabria, intitulat „Utilitatea inutilului”.

„Se poate afla din această importantă carte că în lumea actuală, (dez)orientată de aplicarea aproape exclusivă a criteriului utilității și pragmatismului feroce, continuă să existe (va exista întotdeauna), fie și camuflată, o foame de sens, o dorință de cunoaștere meta-fizică, o înclinație spre transcendent, care pot fi întâmpinate adecvat doar de cultura umanistă și disciplinele ei validate de istoria ideilor și a spiritului uman”, explică Vasile Bănescu.

„Aparentul, așa-zisul «inutil» cu care sunt asociate teologia, limbile clasice, literatura, filosofia, se poate dovedi mult mai roditor în utilitatea sa socială profundă decât discipline care parazitează azi ariile curriculare ale multor facultăți. ”

„Prestigiul Universității apărute în Europa catedralelor trebuie apărat și în epoca mall-urilor prin același element fondator indestructibil: spiritul european creștin. Teologia are și în acest sens câte ceva de spus”, a încheiat Vasile Bănescu.

Foto credit: Arhiva Basilica.ro / Raluca Ene (susținere a unei lucrări de doctorat la FTOUB)

basilica.ro